

Szprotawa

Kraina jeźdźca bez głowy

Dł. trasy: ok 2,5 km

Liczba PK: 27

1/F/23

Pierwsza historyczna informacja o dzisiejszej Szprotawie, a właściwie grodzie Ilva albo Ilua (Hława), pochodzi z kroniki biskupa Thietmara, który towarzyszył w 1000 roku cesarzowi niemieckiemu Ottonowi III w pielgrzymce do grobu św. Wojciecha w Gnieźnie. W Ilvie nastąpiło spotkanie cesarza z Bolesławem Chrobrym. Zapoczątkowało to intensywny rozwój osady. Już w 1304 roku Konrad II potwierdza wszystkie jej prawa i przywileje. W 1407 roku miasto zyskuje przywilej bicia monety. Funkcjonują instytucje czyniące z miasta organizm w pełni samodzielny – ława sądownicza, pręgierz, rada miejska, działa tu system cechowy i podatkowy. Powstają ratusz i zamek, budowany jest kościół, wytyczane są place miejskie i ulice, funkcjonuje straż miejska.

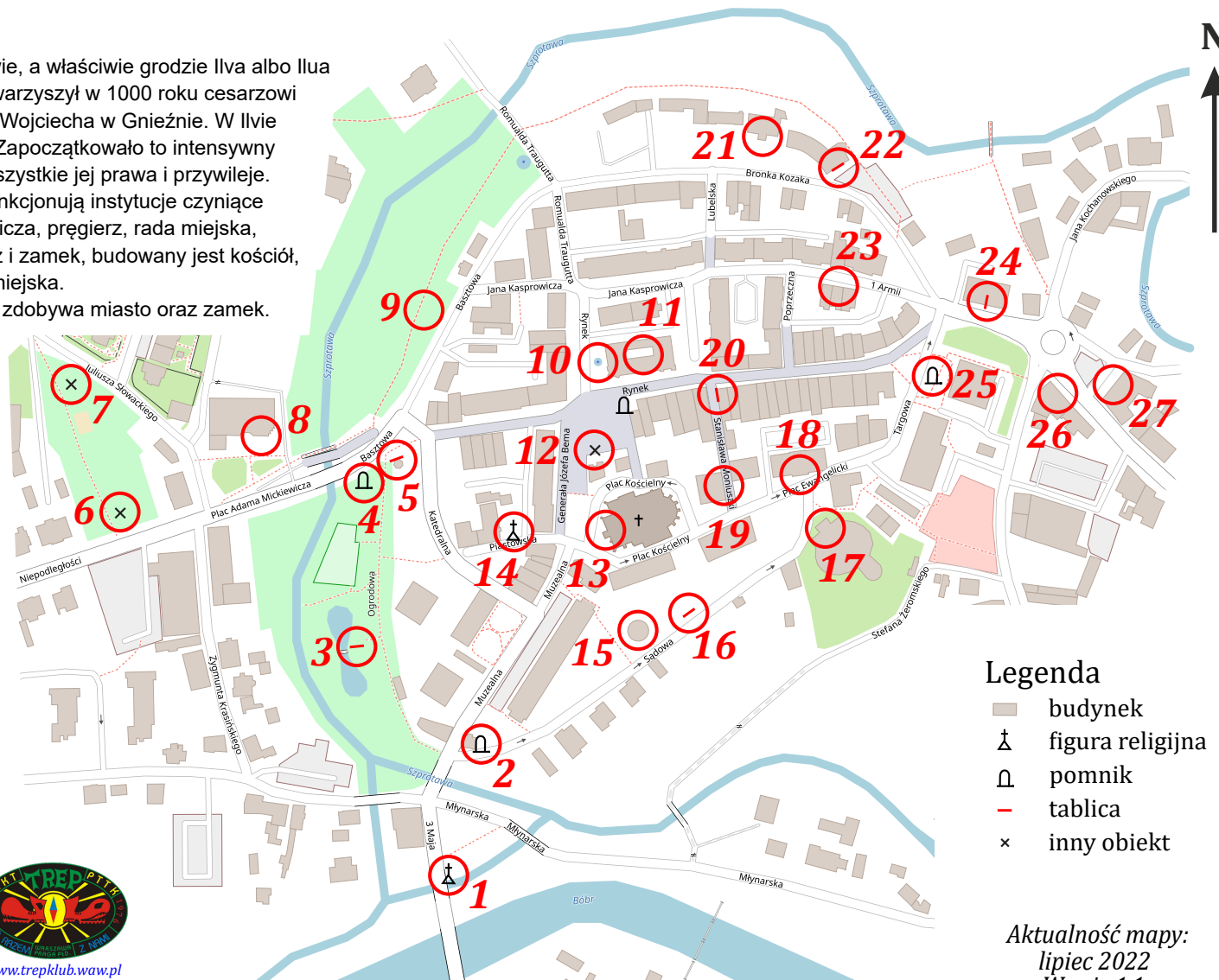
W 1488 roku król Węgier Maciej Korwin w wyniku walk zdobywa miasto oraz zamek.

Wojna trzydziestoletnia (1618–1648) przynosi miastu wiele nieszczęść. Stacjonują tutaj wojska cesarskie, szwedzkie, hiszpańskie, bawarskie.

W latach 30. XIX wieku powstaje w Szprotawie huta. Do rozwoju miasta przyczynia się w dużym stopniu budowa sieci kolejowej. Powstają połączenia z Żaganiem, Głogowem, Zieloną Górą. Lata 30. XX wieku to dalszy szybki rozwój. Po 1933 roku produkcja przemysłowa (metalurgia, włókiennictwo, garbarstwo) zostaje przestawiona głównie na potrzeby wojska.

W maju i czerwcu 1945 roku rozpoczyna się akcja wysiedlania ludności niemieckiej. Miasto odbudowuje się powoli ze zniszczeń wojennych. Przywracane są do życia zakłady produkcyjne, rozpoczyna działalność wiele niezbędnych instytucji publicznych: szkoły, służba zdrowia, ośrodek kultury, biblioteki, kino.

Na planie Szprotawy zaznaczono różne miejsca i obiekty będące punktami kontrolnymi (PK). Do każdego z nich zadano pytanie. Odpowiedzi na pytania, jako potwierdzenie przebycia trasy, należy dostarczyć do organizatora.

www.treklub.waw.pl

Opracowanie trasy: Wojciech Drozda

Źródło mapy: ©autorzy OpenStreetMap

Legenda

- budynek
- ⚡ figura religijna
- ⊞ pomnik
- tablica
- × inny obiekt

Aktualność mapy:
lipiec 2022
Wersja 1.1

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (1/F/23)

PK 1	Barokowa figura św. Jana Nepomucena z 1717 r. umieszczona na kamiennej konsoli po wschodniej stronie mostu z 1907 r.
	<i>Jaki rok znajduje się na podstawie cokołu od strony rzeki?</i>
PK 2	Brama Żagańska z XIV w., jedna z dwóch dawnych bram miejskich. Do lat 90. XX w. znajdowała się tu ekspozycja Archiwum Państwowego. Obecnie siedziba Muzeum Ziemi Szprotawskiej. Ekspozycja plenerowa.
	<i>Jakim numerem ewidencyjnym oznaczono płytę z płaskorzeźbą pochodzącą z pomnika wojennego lat 1914–1918?</i>
PK 3	Park Göpperta z końca XIX w., położony na zewnątrz linii dawnych murów obronnych, z grotą, fontannami, pomnikami i promenadami. W latach 2006–2008 odrestaurowany. W 2007 r. w granicach parku otwarto ogród jordanowski. Tablica na ścieżce edukacyjnej „Leśne zgadywanki”.
	<i>Jaki ptak znajduje się na tym samym sześcianie, co sosna zwyczajna?</i>
PK 4	Pomnik Heinricha Roberta Göpperta, urodzonego w Szprotawie twórcy światowej paleobotaniki. Był założycielem i dyrektorem wrocławskiego ogrodu botanicznego. Pomnik postawiony w 1900 r., zniszczony w czasie II wojny światowej. Odtworzony całkowicie w 2015 r.
	<i>W jakiej miejscowości znajduje się pałac wymieniony na jednej z tablic?</i>
PK 5	Basztka Zachodnia z pozostałościami murów obronnych z XIV w. Tablica.
	<i>Co znajdowało się kiedyś pod basztą?</i>
PK 6	Paleopark Szprotawa powstał z inicjatywy mieszkańców zrzeszonych w stowarzyszeniu „Gmina i Powiat Przyjazne Ludziom”. Pierwsze figury dinozaurów stanęły w mieście latem 2020 r.
	<i>Jaki dinozaur stoi najbliżej tablicy z regulaminem parku?</i>
PK 7	Paleopark Szprotawa, figura diplodoka. Tablica z opisem.
	<i>Jakim numerem oznaczono czaszkę dinozaura na fotografii?</i>
PK 8	Szprotawski Dom Kultury.
	<i>Kto jest autorem układanki słownej „Przenikanie”?</i>
PK 9	Park 1000-lecia. Dąb „Kościuszko” posadzony dla upamiętnienia 80-lecia Lasów Państwowych.
	<i>Jaki numer nosi certyfikat?</i>
PK 10	Barokowa fontanna zwana „rybką” z 1654 r. Jest jednym z symboli Szprotawy.
	<i>Z jakiego materiału wykonane są boki basenu fontanny?</i>
PK 11	Ratusz w Szprotawie. Renesansowy, przebudowany w stylu późnobarokowym, z rozbudową neoklasyczną z lat 1819 i 1864. Posiada dwie wieże, co należy w kraju do rzadkości. Barokową wieżę zegarową zaprojektował mistrz Martin Frantz. W ratuszowych piwnicach na ścianach widnieją fosforyzowane napisy z lat 1939–1945 informujące o zejściu do schronu.
	<i>Ile stylizowanych gazowych latarni ustawiono bezpośrednio wokół ratusza?</i>
PK 12	Pompa uliczna.
	<i>W jakim mieście ją wykonano?</i>
PK 13	Kościół parafialny pw. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny z połowy XIII w. Początkowo jednonawowy, kościółek rozbudowany został w latach 1416–1423 w dużą farę. Na uwagę zasługuje zwłaszcza północna, najstarsza, ściana z rytowaną kamienną płytą nagrobną duchownego szprotawskiego Bertolda z Wierzbna z 1316 r. Jest to jeden z najstarszych zabytków sztuki tego typu w Polsce.
	<i>W którym roku zamurowano dawne główne wejście do kościoła?</i>
PK 14	Kapliczka z figurą Matki Boskiej.
	<i>Ile okrągłych blaszek umieszczono na kracie za figurą?</i>

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (1/F/23)

PK 15	Wieża ciśnień wybudowana w 1867 r. w związku z powstaniem wodociągów miejskich. W 1903 roku została przebudowana.
	<i>Ile jest drzwi w wieży?</i>
PK 16	Tablica z legendą „Jeździec bez głowy”. Zjawa ukazywała się mieszkańcom w XVIII w. na obecnej ul. Sądowej.
	<i>Jak nazywał się radca policyjny?</i>
PK 17	Kościół ewangelicki pw. Bożego Miłosierdzia wzniesiony w latach 1745–1747 na fundamentach zamku kasztelańskiego z XIII w., w którym urzędował swego czasu książę Jan II Żagański. Świątynię przebudowano w latach 1821–1822, nadając mu formy klasycystyczne. Kościół uległ poważnemu zniszczeniu w latach 60. XX w.
	<i>Ile razy litera „u” występuje w napisie nad wejściem do świątyni?</i>
PK 18	Klasycystyczny budynek dawnej szkoły ewangelickiej z 1773 r. Po 1945 r. budynek zagospodarowano na cele mieszkalne i usługowe.
	<i>Ilu godzin nie pokaże nam zegar słoneczny?</i>
PK 19	Budynek dawnej szkoły katolickiej z końca XVI w. Pierwotnie piętrowy, obiekt rozbudowano na przełomie XVIII i XIX w. o dodatkową kondygnację. Po zakończeniu działalności oświatowej przystosowano go do celów mieszkalnych, którym służy do dziś.
	<i>Jaki rok umieszczono na ścianie od strony ul. Moniuszki?</i>
PK 20	Kamienica z XIX w. należąca do rodziny Göppertów z charakterystyczną postacią Murzynka. Spędził tu dzieciństwo Heinrich Robert Göppert. Pamiątkowa tablica.
	<i>Ile zaślepionych okien znajduje się na ścianie nad tablicą?</i>
PK 21	Remiza strażacka z 1899 r. Służyła szprotawskim strażakom do końca XX w. Obecnie wykorzystywana jako magazyny.
	<i>Jaki napis umieszczono na furtce w ogrodzeniu przed remizą?</i>
PK 22	Tablica upamiętniająca Bronisława Kozaka, ofiarę terroru komunistycznego lat 50. XX w.
	<i>Jaka data znajduje się pod łacińską sentencją?</i>
PK 23	Budynek mieszkalno-usługowy po rewitalizacji.
	<i>Jakie inicjały znajdują się nad rokiem?</i>
PK 24	Hotel Ostoja. W tym miejscu do 1826 r. stała Brama Głogowska. Tablica.
	<i>Ile kominów ma budynek z dolnej fotografii?</i>
PK 25	Pomnik „14 II 1945 – Pierwszym mieszkańcom miasta, twórcom nowego życia”.
	<i>W którą rocznicę odsłonięto pomnik?</i>
PK 26	Kamienica z połowy XIX w.
	<i>Jaki rok umieszczono nad drzwiami wejściowymi?</i>
PK 27	Neorenesansowy budynek dawnej pruskiej poczty cesarskiej zbudowany w 1889 r. na miejscu wcześniejszego szpitala. Na początku lat 30. XX w. na poczcie zainstalowano pierwszy w Niemczech wzmacniacz dla radia przewodowego (radiowęzła).
	<i>Co przedstawiono w środkowej, dolnej, części stylizowanej kraty nad wejściami do budynku?</i>

Odpowiedzi należy przesłać pod adresem: poczta@trino.pttk.pl lub za pomocą formularza.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłając wyraża zgodę na publikację na stronie internetowej <http://trino.pttk.pl/> imienia i nazwiska na liście osób, które przebyły trasę TRInO.